

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 14CoPno/7/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4421205514
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubomír Bundzel
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:4421205514.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľubomíra Bundzela a sudcov JUDr. Róberta Foltána a JUDr. Kristíny Srnkovej vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: A. B., nar. XX.X.XXXX a C. B., nar. X.X.XXXX, obe deti bytom u matky a obe zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom, práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, so sídlom F. Kapisztóryho 1, 940 02 Nové Zámky, deti rodičov – matky D. B., nar. X.X.XXXX, trvale bytom E., F. XXX/XXX, toho času bytom G. H., G. XX, v konaní zastúpenej advokátom JUDr. Róbertom Sivákom, so sídlom Pod lipami 80, Nové Zámky a otca C. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom B. G. H., o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia v priebehu odvolacieho konania takto

rozhodol:

Odvolací súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a .

odôvodnenie:

1.

Matka sa podaným návrhom, podaným v rámci odvolacieho konania, domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by bola otcovi uložená povinnosť platiť výživné na maloletú A. vo výške 150 eur mesačne a na maloletého C. vo výške 100 eur mesačne, vždy do 20 dňa toho ktorého mesiaca k rukám matky počnúc vykonateľnosťou neodkladného opatrenia. Svoj návrh odôvodnila tým, že obe maloleté deti jej boli neodkladným opatrením, na základe uznesenia Okresného súdu Nové Zámky č.k. 11P/173/2021-203 zverené do osobnej starostlivosti, pričom toto neodkladné opatrenie má trvať až do právoplatného skončenia konania vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod č.k. 11P/173/2021. Ďalej poukázala na to, že konanie ohľadne úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k obojm maloletým deťom nie je doposiaľ právoplatne skončené. Rozsudkom súdu prvej inštancie č.k. 11P/173/2021-220 zo dňa 15.11.2022 boli obe maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti otca od 27.1.2022 a matke bola uložená povinnosť prispievať na ich výživu sumou vo výške 150 eur mesačne na maloletú A. a na maloletého C. sumou vo výške 100 eur mesačne, u oboch počnúc od 27.1.2022 vždy do 15 dňa toho ktorého mesiaca k rukám otca. Zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok budú obaja rodičia. Súčasne bolo rozhodnuté o zročnom výživnom, ktoré predstavuje vo vzťahu k maloletej A. za obdobie od 27.1.2022 do 31.10.2022 sumu vo výške 640,65 eur a vo vzťahu k maloletému C. za obdobie od 27.1.2022 do 31.10.2022 sumu vo výške 182,60 eur, pričom v oboch prípadoch bola matke uložená povinnosť platiť toto zročné výživné na každé z maloletých detí vo forme splátok po 50 eur mesačne spolu s bežným výživným až do vyrovnania, pod stratou výhody splátok. Súčasne bol upravený styk matky s obojma maloletými deťmi. Súd prvej inštancie určil nad výchovou u oboch maloletých detí výchovné opatrenie – dohľad, ktorý bude vykonávať Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, na dobu 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku. O trovách konania bolo rozhodnuté tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

2.

Voči tomuto rozsudku podala odvolanie matka, konanie je vedené na tunajšom odvolacom súde pod č.k. 14CoP/114/2023 a doposiaľ nebolo o ňom zo strany odvolacieho súdu rozhodnuté.

3.

Podľa § 362 veta prvá zák. č. 161/2015 Z.z., Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP) o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý bol podaný v priebehu odvolacieho konania, je príslušný rozhodnúť odvolací súd.

4.

Krajský súd v Trnave ako odvolací súd vec prejednal ako súd príslušný podľa § 362 veta prvá CMP.

5.

Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

Podľa § 362 CMP, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý bol podaný v priebehu odvolacieho konania je príslušný rozhodnúť odvolací súd. Odvolací súd môže neodkladné opatrenie nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré je možné začať bez návrhu.

V zmysle § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

Podľa článku 5 zák. č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon o rodine) záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadnia najmä po a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a obmedzenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopnosti plôch dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvoma rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami i využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

6.

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva účel neodkladného opatrenia, ktorým je predbežná, rýchla i keď len dočasná úprava právnych (nielen faktických) pomerov účastníkov. Nariadenie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva a aby neboli vážnejšie pochybnosti o jeho potrebe. Neodkladné opatrenie je inštitútom procesného práva, ktoré môže súd nariadiť, ak je potrebné, aby boli dočasné upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Neodkladné opatrenie je predbežným aj v tom zmysle, že sa ním neprejudikujú práva účastníkov a tretích osôb. Nie je končným rozhodnutím, lebo jeho účelom je len dočasná úprava pomerov účastníkov. Nevyhnutným predpokladom pre vyhovieť návrhu na vydanie neodkladného opatrenia je naliehavosť potreby predbežnej úpravy pomerov. Táto naliehavosť je príčinou, že súd môže rozhodnúť iba na základe osvedčenia tvrdených skutočností bez toho, že by musel byť tvrdený nárok nepochybne preukázaný. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahu súdu, pričom je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníka nariadením neodkladného opatrenia.

7.

Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä

naliehavosťou jej riešenia. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie neodkladného opatrenia sa posudzuje tak podľa obsahu návrhu, pripojených listín a skutkových okolností z nich vyplývajúcich, ale aj dôvodnosti návrhu z hľadiska právneho posúdenia veci. Účelom neodkladného opatrenia je totiž rýchle a pružné riešenie tej situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu (porovnaj Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo/3/2010).

8.

K posudzovanému návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia v odvolacom konaní je potrebné uviesť, že o návrhu na zrušenie a nariadenie neodkladného opatrenia rozhoduje súd prvej inštancie (§ 325 CSP), pričom podľa § 2 ods. 1 CMP predstavuje § 362 CMP výnimku z tejto všeobecnej konštrukcie, vzťahujúcu sa na možnosť nariadenia neodkladného opatrenia v odvolacom konaní. Z hľadiska účelu, ktorý plní neodkladné opatrenie v režime Civilného mimosporového poriadku sa vyžaduje za istých okolností potreba rýchlej a okamžitej ochrany, keď aj odvolací súd môže sám rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, alebo takéto neodkladné opatrenie sám nariadiť, ak dospeje k záveru, že sú splnené podmienky pre jeho nariadenie v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu. Využitie predmetného ustanovenia odvolacím súdom by z hľadiska aplikácie malo prichádzať len do úvahy ako ultima ratio, t.j. ako posledné možné riešenie. Rovnako prísne by mal súd hodnotiť aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, pokiaľ je podaný v štádiu odvolacieho konania.

9.

Po oboznámení sa s návrhom matky na nariadenie neodkladného opatrenia v odvolacom konaní odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade neboli naplnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia na uloženie povinnosti otcovi platiť na obe maloleté deti výživné. Berúc do úvahy charakter inštitútu neodkladného opatrenia tu samozrejme nebol priestor na podrobné vykonávanie dôkazov, keďže súd rozhodoval v skrátrenom konaní, avšak tie skutkové zistenia, ktoré z návrhu a zo spisu vyplývajú, postačujú na vyslovenie záveru, že v súčasnosti potreba navrhovaného neodkladného opatrenia nie je osvedčená. „V súlade s § 366 CMP, podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia vo veciach výživného je osvedčenie skutočnosti, že bez zásahu súdu do pomerov účastníkov by bolo ohrozené zabezpečovanie výživy oprávneného, v tomto prípade oboch maloletých detí..., v nevyhnutnom rozsahu, ktorý rozsah je zásadne odlišný od rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov k deťom vyplývajúcich zo zákonných kritérií uvedených v § 62 a nasl. zák. č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len Zákon o rodine). Podstatným je preukázanie, že potreby oprávneného dieťaťa nie sú v konkrétnej situácii, v ktorej sa dieťa nachádza, uspokojované ani v nevyhnutnej miere (uznesenie Krajského súdu v Košiciach č.k. 8CoP/343/2022 zo dňa 16.1.2023). Samotná existencia práva dieťaťa na výživné od oboch rodičov nie je dôvodom na zásah súdu do pomerov účastníkov konania s poukazom na zákonné ustanovenie § 366 CMP.“

10.

Odvolací súd konštatuje, že z posudzovaného návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia v odvolacom konaní nevyplývajú relevantné dôvody, ktoré by odôvodňovali nariadenie neodkladného opatrenia v znení ako to požaduje matka maloletých, nakoľko starostlivosť o maloleté deti je riadne zabezpečená. Okrem toho z vykonanej lustrácie v Sociálnej poisťovni ohľadne otca maloletých detí bolo zistené, že tento bol v pracovnoprávnom vzťahu v obchodnej spoločnosti D., A. A. I., v období od 1.5.2017 do 21.3.2023, pričom z ďalšej registrácie vyplýva, že otec maloletých detí ku dňu 16.4.2024 nepoberá dôchodkové poistenie, nemocenské poistenie, úrazové poistenie, ani poistenie v nezamestnanosti. Taktiež nebol vedený ako živnostník v živnostenskom registri, resp., že by vykonával nejaké aktivity v rámci obchodného registra. Taktiež aj z návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia vyplýva, že táto nemá vedomosť o tom, že by otec maloletých detí niekde pracoval a že by dosahoval nejaký príjem a nie je známa ani adresa jeho pobytu.

11.

Vzhľadom k vyššie zisteným skutočnostiam ako aj z dôvodu, že úprava pomerov formou neodkladného opatrenia má byť výnimočná s prihliadnutím na charakter tohto inštitútu, odvolací súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia v odvolacom konaní zamietol.

12.

O trovách konania odvolací súd nerozhodoval, keďže toto patrí až konečnému rozhodnutiu (§ 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP).

13.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 2 ods. 1 CMP, § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa

predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).